

ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

ОРТАҚ ЖОБА – ОРНЫҚТЫ ДАМУ

Облыс әкімі Шыңғыс Әрінов Қытай Халық Республикасының Алматы қаласындағы Бас консулы Су Фанцюмен кездесті. Жүздесу барысында тараптар екіжақты сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық және туризм саласындағы ынтымақтастықты арттыру жайын талқылады.

● Ерзат АСЫЛ

Басқосуда облыс әкімі аймақтың әлеуметтік-экономикалық даму жағдайы, болашақтағы мүмкіндіктері мен қолға алынып жатқан іргелі жобалар туралы баяндады. Шыңғыс Сайранұлы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев пен Қытай Халық Республикасының төрағасы Си Цзиньпиннің өзара достық пен келісім аясында екі ел арасындағы ынтымақтастық жаңа белеске көтерілгенін атап өтті. Соның нәтижесінде соңғы жылдары Алматы облысы Қытайдың бірқатар провинциясымен экономика, инвестиция, ауыл шаруашылығы, мәдени-гуманитарлық бағыттарда бірлескен жобаларды жүзеге асырып жатқанын айтты.

«Достық қарым-қатынастың арқасында Алматы облысы мен Қытай елі арасындағы тауар айналымы жылдағы дәстүрге сай жоғары деңгейін сақтап

келеді. 2025 жылдың қорытындысы бойынша бұл көрсеткіш 1 миллиард 257 миллион АҚШ долларына жетті. Бүгінгі таңда облыста Қытай капиталының қатысуымен 140-тан астам кәсіпорын жұмыс істейді. Біз сауда-экономикалық байланысты әрі қарай нығайтуға үлкен мән береміз», – деді Шыңғыс Сайранұлы. Сонымен қатар аймақ басшысы Алматы облысы мен Қытай өңірлері арасындағы өзара тиімді сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастықты дамытуда зор мүмкіндіктер күтіп тұрғанына сенім білдіріп, ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп, білім беру және туризм саласында әріптестік байланысты нығайтуға дайын екенін жеткізді.

Бас консул өз кезегінде өңірдің әлеуетін жоғары бағалайтынын тілге тиек етті.

«Алматы облысы көптеген көрсеткіш бойынша көшілгері келе жатқанын жақсы білеміз. Мұнда инвесторлар үшін қолайлы жағдай

жасалған. Сондықтан да екі тараптың мүдделеріне сай келетін бірқатар ұсынысты жеткізсем деймін. Мәселен, ауыл шаруашылығы өнімдері мен азық-түлік өнімдерін қайта өңдеу, балама энергия көздерін дамыту және инфрақұрылымдық жобалар мен туризмді өркендету аясындағы ынтымақтастықты арттыруда қос тараптың мүмкіндігі зор. Жалпы алғанда, біз «Бір белдеу – бір жол» бастамасы аясында барлық саладағы практикалық ынтымақтастықты нығайтуға және екі жақты әріптестіктің жаңа даму нүктелерін тұрақты түрде ашуға дайынбыз», – деді Су Фанцю. Сонымен қоса Бас консул көрші елдің кәсіпкерлері мен азаматтары қандай да бір заңсыздыққа жол берсе, жергілікті құқық қорғау органдарымен бірлесе әрекет ету мүмкіндігін де назардан тыс қалдырмады.

Өз кезегінде Бас консул облыс әкіміне жылы қабылдағаны үшін ризашылығын айтып, бұл кездесудің ынтымақтастықтың нығая түсуіне жол ашатынын тілге тиек етті. Кездесу соңында тараптар бірлескен жобаларды іске асыруға, сондай-ақ әріптестік байланысты жан-жақты кеңейтуге дайын екендіктерін білдірді.

НАУҚАН

КАРТОП ЖИНАУ ҚАРҚЫН АЛДЫ

Райымбек ауданында картоп жинау науқаны қарқынды жүріп жатыр. Таң бозынан бастап, кеш батқанша шаруалар тынымсыз еңбек етуде. Биыл аудан бойынша 2 467 гектар жерге картоп егілді. Қазіргі таңда 80 гектарынан өнім жиналды.

● Ақерке БИЖАН

Картоп жинау науқанының қарқыны мен нәтижесі еңбекпен қатар, техниканың мүмкіндігіне де тікелей байланысты. Аудан бойынша бұл жұмыстарға 478 ауыл шаруашылығы техникасы жұмылдырылған. Оның ішінде 239 трактор, 220 картоп қазғыш және 19 картоп комбайны бар.

Техникасын сайлап, еңбегін еселеген шаруалар үшін бұл – бір жылдық жұмыстың қорытындысын шығаратын жауапты кезең. Өйткені жерге егілген әр түптің артында мандай тер, еселі еңбек жатыр. Сонымен қатар, жиналған өнімді ысырапсыз сақтап, сапасын жоғалтпай,

тұтынушыға жіберу де – маңызды міндет. Осы орайда ауданда жалпы сыйымдылығы 5 500 тоннаны құрайтын 3 картоп сақтау қоймасы бар. Мұнда жиналған өнім келесі жылдың мамыр айына дейін сақталады.

Шекаралы аудан тұрғындарының негізгі табыс көзі де осы өнімнің өтімділігіне байланысты. Аудандық ауыл шаруашылығы саласы мамандарының айтуынша, картопты кәсіппен ұштастырып, үлкен нарыққа жол ашуды көздейтін шаруалар үшін минералды тыңайтқыштар сатып алуға, сондай-ақ тұқым сатып алу шығындарын өтеуге бағытталған арнайы субсидиялар мен жеңілдіктер қарастырылған. Сапалы

өнім алу үшін сапалы тұқым егілуі тиіс. Осыған орай қазіргі уақытта ауданда «Тәуекел» шаруа қожалығы арнайы аттестатталған тұқым шаруашылығы мәртебесіне ие болып, сапалы тұқыммен қамтамасыз ету бағытында жұмыс жүргізуде. Бүгінде шаруалар «PepsiCo» компаниясымен келісімшарт жасап, чипсы өндіруге арналған картоп сорттарын өсіруді қолға алды.

Картоп – ылғалсүйгіш өсімдік. Осы қажеттілігіне орай Райымбек ауданында картоп өндірісінде жанбырлатып суару технологиясын енгізу және су ресурстарын тиімді пайдалану мәселелеріне басымдық берілуде. Сонымен қатар, топырақ құнарлылығын сақтау, өнімділікті арттыру және жер ресурстарын тиімді пайдалану мақсатында ауыспалы егіс жүйесін енгізу қажеттілігі туындап отыр.

Нарыңқолдың картобы өзіндік ерекше дәмімен, табиғилығымен, экологиялық тазалығымен, жоғары сапасымен ерекшеленеді. Райымбек ауданы теңіз деңгейінен шамамен 1800 метр биіктікте орналасқандықтан, мұндай салқын климатты таулы өлкеде түрлі зиянкестер де аз болады.

Берекелі жерден бітік өнім алған Райымбек ауданы дикандарының еңбегі – ауыл шаруашылығының дамуына қосылған үлес қана емес, ел ырысын еселейтін еңбек дәстүрінің жалғасы. Қара жердің қасиетін бағалап, кәсібін нәсіпке айналдырған шаруалардың маңдай тері ақталып, биылғы картоп науқаны да молшылықпен қорытындыланады деп сенеміз.

Райымбек ауданы

ЖӘРМЕҢКЕ

Астана қаласында екі күн бойы дәстүрлі түрде ұйымдастырылатын ауыл шаруашылығы өнімдерінің жәрмеңкесі өтті. Әдеттегідей мұндай игі шарадан Алматы облысы да қалыс қалған жоқ. Онда өңір шаруалары 180 тоннаға жуық 52 түрлі өнім ұсынды. Сауда сөрелеріне ет, сүт, балық, бал өнімдері, түрлі жеміс-жидек пен көкөніс және басқа да тағам түрлері қойылды. Экологиялық таза әрі табиғи өнімдердің құны нарық бағасынан 10-15 пайызға төмен болды. Нәтижесінде жаз бойы бел жазбай еңбек еткен өңір шаруалары 215 млн теңге табыс тапты.

Ауыл дәмі – АСТАНАДА!

● Гүлзат БАЙҚОНЫС

Облыс әкімдігі тарапынан тауарды Астанаға жеткізіп, орындарына жайғастыруға жәрдем берілді. Кәсіпкерлер бұл шара өнімін халық арасында насихаттап, жұмысын жетілдіруге үлкен қолдау екенін айтты. «Өңірімізде ауыл шаруашылығы өнімдерінің барлық түрі өндіріледі. Жәрмеңкеде соның бәрін қамтып, 180 тонна тауар алып келдік. Атап айтқанда, 30 тонна ет, 90 тонна жеміс-жидек, одан бөлек көкөніс, бал және балық өнімдері бар. Жәрмеңкеде өңір кәсіпкерлеріне 70-ке жуық сауда орны берілді. Жылдағы дәстүр бойынша шараны Алматы, Абай және Маңғыстау облыстары бірігіп өткіздік. Өнімнің сапасы мен бағасы тұрақты бақылауға алынды», – деді облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының басшысы Димаш Сыдықов.

Жәрмеңкенің алғашқы күні-ақ тауардың жартысынан көбі сатылып үлгерді. Екінші күні де жәрмеңке алаңына ағылған халық қарасы үзілген жоқ. Тұрғындардың өңірде дайындалған өнімдерге, әсіресе мал еті мен әйгілі импорт алмасына деген қызығушылығы жоғары екені бірден білінді. Мәселен, Еңбекшіқазақ ауданынан келген «Лазгиев Мұрат» шаруа қожалығының өкілі жәрмеңкеге алманың сегіз түрлі сорты мен кептірілген өнімдерді әкелгенін айтты. Барлығы ешқандай қоспа, бояғышсыз жасалған.

– Астанада дәстүрлі түрде өтетін бұл шараға 2013 жылдан бері қатысып келеміз. Биыл 3 тонна өнім алып келдік. Бірінші күннің өзінде оның 2 тоннасы сатылды. Халық біздің өңірден келген алманы көргенде, таласып-тармасып бірден алып кетеді. Әсіресе қызыл сортты арнайы іздеп келетіндер көп. Бағбандық біздің отбасылық кәсібіміз, өмір сүру салтымыз десем де болады. Кемертоған ауылында 3 гектар бағымыз бар. Жыл сайын 50 тоннаға жуық өнім аламыз. Қажырлы еңбегіміздің ақталып, алмамыздың елорда халқына ұнағанына қуаныштымыз, – деді Фатима Лазгиева.

Бал шаруашылығымен айналысатын Гүлнара Қашқынбаева жәрмеңкеге бірінші рет қатысып тұрғанын және оның пайдасы мол болғанын жеткізді.

– Бұл саламен айналысып келе жатқанымызға 15 жылдан асты. Шаруашылығымызда 150 ара ұясы бар. Әрқайсында шамамен 80 мыңға жуық ара болады. Жылда мамыр айында басталатын қызу тірлік қыркүйекке дейін жалғасады. Бес ай бойы тау-тастың арасын кезіп, араларға азық береміз. Кейде омарталарды тиеп алып, 300 шақырымға дейін жол жүретін кезіміз болады. Бұл – машақаты мол жұмыс. Дегенмен ерінбей, еңбек етсең, міндетті түрде жемісін көресің. Мәселен, биыл 9,5 тонна өнім алдық. Араны баптап, бал жинаудан бөлек, оны тұтынушыларға өткізу – мүлде басқа міндет. Кейде осы жағынан қиындық туындап жатады. Биыл жәрмеңкеге алғаш рет қатысып, мұның қарапайым шаруа қожалықтарына берілген зор мүмкіндік екеніне көз жеткіздік. Сәті түссе, алдағы жылдары да мұндай игі шараларға қатысуға ниеттіміз, – деді ол.

Есік қаласында балық шаруашылығымен айналысатын «МГ» компаниясының басшысы Артур Волькин 200 келі өнімді халыққа ұсынды. Оның ішінде сазан, ханбалық, бекіре және өзге де балық түрлері бар. Кәсіпорын уылдырықтарды Польша мен Америкадан импорттап, кейін оны инкубациялап, сатуға дайын күйінде шығарады және жылына 2000 тоннадан астам балық өндіретін көрінеді.

– Шараға алғаш рет қатысып тұрғандықтан қатты толқыдық. Себебі біз қақталған балықтан бөлек, тірі балықтарды да алып келдік. Оларды жеткізу үшін жолда 18 сағаттан астам уақыт бойы оттегі деңгейін үнемі бақылап тұру керек. Байқауымша, бұл жәрмеңкеде тірі балық сататын өзге кәсіпкерлер жоқ екен. Ал бұл өнімге қазір сұраныс жоғары. Біз халықтың отандық өнімге деген сенімін арттырып, шетелдік тауарға тәуелді болмағанын қалаймыз. Ал жәрмеңке бізге халықпен тікелей байланыс орнатуға мүмкіндік берді. Қазіргі таңда әлеуметтік желі арқылы өнімін сататындар көп. Бірақ оның сапасын бағамдау қиын. Ал жәрмеңкеде тауарды ұстап көріп, дәмін татып, көңіліңе жаққанын таңдап алуға болады. Сол себепті де мұндай шараларға жиі қатысамыз. Сонымен қатар біз облысымыздың балық өсірудегі тәжірибесі мол екенін елорда халқына көрсеткіміз келді, – деді ол.

Астаналықтар мен оның іргесіндегі елдімекен тұрғындары жәрмеңкеден керектігін бәрін түгендеп, бір жасап қалды. Солардың бірі – Тұрсын Чункаева. Жәрмеңкеге отбасымен бірге келген зейнеткер тауар бағасының арзан, сапасының жоғары екеніне дән риза болып, осындай берекелі шаралар жиі өтіп тұрса деген тілегін жеткізді.

– Сенбінің таңында балам мен немерелерімді алып, жәрмеңкеге келдім. Өзім – Алматы облысының тумасымын. Сондықтан жерлестерім әзірлеген өнімді алуға асықтым. Себебі ол жақтың топырағы құнарлы, ауа райы да мал бағып, егін егуге қолайлы. Сондықтан да өнім өте сапалы әрі жұғымды, тіл үйіретін дәмді болады, – деп жылы лебізін білдірді тұрғын.

Осылайша, тауар өндіруші мен тұтынушының арасында тікелей байланыс орнап, кәсіпкерлер өнімін өткізіп, халық экологиялық таза тағамға тиімді бағада қол жеткізді. Бүгінде өңір халқының 80 пайызы ауылда тұрады. Соған сәйкес, ауыл шаруашылығын кәсіпке айналдырып, күнделікті ас-суын егіншілік пен төрт түлік арқылы қамдап отыр деуге негіз бар. Бұл шаралардың бәрі – еңбек адамдарына көрсетілген үлкен қолдау әрі аталған саланы дамытуға қосылған елеулі үлес.

Астана қаласы

Газетіміздің апта ішіндегі ең маңызды жаңалықтарды қамтыған бейнешолуын YouTube парақшамызға тіркеліп, мына QR-код арқылы көре аласыздар:

ЖАЙҚАЛҒАН КҮРІШІ, ТАСЫҒАН ЫРЫСЫ

Балқаш ауданы Бақбақты ауылының Мәдениет үйінде Бақбақты күріш кеңшарының құрылғанына 60 жыл толуына орай салтанатты жыйын өтті. Мерекелік шараға облыс әкімінің бірінші орынбасары Қанат Есболатов, мемлекет және қоғам қайраткері Тынышбай Досымбеков, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, Қазақстан Республикасы көркем академиясының вице-президенті, Қазақстан Халық кеңесінің мүшесі Жанұзақ Мүсәпір, Халықаралық Д.Қонаев қорының вице-президенті Дәулетбек Жанболатов, Балқаш ауданы әкімі Азамт Құтпанбетов, ауыл тұрғындары мен еңбек ардагерлері қатысты.

● Алтынай СЕЙІТКЕН —

Шын мәнінде Бақбақты ауылының тарихы – ол осындағы күріш кеңшарында маңдай терін төккен еңбек адамдарының тарихы. Кеңшардың іргесі қаланған алғашқы жылдардан бастап ауыл шаруашылығының дамуына, туған жердің түлеуіне талай азамат үлес қосты.

Құрметті қонақтар ең әуелі ауыл іргесінде орналасқан Ұлы Отан соғысы және еңбек ардагері Алтынбай Сәтбаев атындағы саябақты аралады. Аталған саябақ еңбек ардагері әулетінің қамқорлығында. Мұнда 500-ге жуық ағаш отырғызылып, бүгінде жасыл желекке айналып, жайкалып тұр. Онан кейін көпшілік қауым Мәдениет үйіне кіре бергенде, өнерлі өрендер домбырамен күй күмбірлетті. Құрметті қонақтар «Өңірі нұрлы, өмірі сырлы құт мекен» атты өлкетану көрмесін тамашалады. Онда «Ғасырдың ұлы перзенті» бұрышында ұлы тұлға, мемлекет және қоғам қайраткері Дінмұхамед Қонаев туралы кітаптармен танысып, одан бөлек Балқаштан шыққан біртуар азаматтардың шығармашылығымен таным көкжиегін арттыра түсті. Сонымен қоса, көрмеге «ІК Динар» ЖШС-нің ауылшаруашылық өнімдері де ұсынылған. №1 Жамбыл атындағы орта мектебі оқушыларының қолынан шыққан түрлі қолөмеке, моншақтардан тоқылған көзтартарлық ыдыс-аяқтар, киізден жасалған суреттер, әртүрлі колөнер бұйымдары, «Хан» қыш орталығының қыш құмыралары көпшілік қауымды тәнті етпей қоймады. Көрменің әң әсерлі сәті – жүн сабап, келі түйіп, диірмен тартып, күбі піскен әжелер болды. Иісі қазақ Бәкбақты ауылының мұндай көрмесіне барлығы да таңырқай қарады.

Бұдан кейін жұрт асыға күткен мерекелік жиынға да кезек берілді. Шара Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Гимнімен басталып,

Отан үшін шейіт болған жас сарбаздар рухына дұға жасалды. Салтанатты шараның шымылдығын түрген облыс әкімінің бірінші орынбасары Қанат Болатұлы жиылған қауымға облыс әкімі Шыңғыс Әріновтің құттықтауын жеткізді.

– Бакбактының тарихы адал еңбек ұғымымен тығыз байланысты. Кеңшардың іргесін қалаған аға буын тын жерді игеріп, күрші шаруашылығының өркендеуіне жол ашты. Сол қажырлы еңбектің арқасында елдімекен өркендеп, ақ күрішпен танылды. Бүгінде тұрғындар осы игі дәстүрді жалғастырып, туған өлкенің дамуына қызмет етуде. Ауыл тұрғындарының ауызбіршілігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында Бакбакты жылдан-жылға көркейіп келеді, – деп мерейлі белеске жетуге үлес қосқан ардагерлер, еңбеккерлер мен барша тұрғындарға алғысын айтып. Сонымен қоса ақ күріштің алқабы жайқалып, ауылдың ынтымағы мен берекесі арта беріпін тіледі.

Мұнан кейін сөз Ауыл шаруашылығының үздігі, Балқаш ауданының Құрметті азаматы Сапарғали Сәтбаевқа беріліп, ол ауылдың 60 жылдық мерейтойын ұйымдастыру барысына тоқталды.

– Жиының мән-жайынан өздеріңіз хабардарсыздар. Осы іс-шараны қолға алу жөнінде ақпан айынан бастап кірістік. Ең бірінші Балқаш ауданы әкімдігінің келісімін алдық. Осында үлкен-кішіміз, жан-жақтағы ауыл, ауданның азаматтары бар, барлығына хабарласып, екі күнді мереке етіп белгілеген едік. Сұл мерекеге бүгін аман-есен жетіп, бас қосып отырмыз, деді Сапарғали Алтынбайұлы. Сонымен бірге ол Маңғыстау облысындағы қайғылы жағдайға байланысты гала-концерттік бағдарламаның кейінге шегерілгенін де тілге тиек етті. Бақбақты күріш кеншарының құрылуына, онда еңбек сіңірген азаматтар жайлы да әңгіме өрбітті. Мерейтойдың өтуіне демеушілік көрсеткен кәсіпкер-менент Нарымбет

Әбдібаев пен Бақыт Атайбековке, зейнеткерлерге алғысын айтты. Оның ішінде Зейнекүл Азанбаеваға ерекше ризашылығын білдірді. Бұдан кейін Бақбақты ауылының жас өрендері сахна төріне көтеріліп, туған жерге деген махаббатын өлең-жырмен өрнектеді.

Жиында мемлекет және қоғам қайраткері, Бакбакты ауылының тарихы жазылған «Бакбакты тарих толқынында» атты кітаптың авторы Тынышбай Досымбеков сөз алып, кітаптың жазылу барысына тоқталды.

– Бұл кітапты жазу ауданның Құрметті азаматы, «Құрмет» орденінің иегері Сапарғали Сәтбаевтың бастамасымен қолға алынды. Сондықтан ақылдастар алқасының төрағасына сол кісіні тағайындадық. Ал алқа мүшелері кеңшардың басынан бастап, бүгінгі күнге дейін арамсызда жүрген, ақсақалдар кеңесінің төрағасы Нұрсейіт Сарбасов, ауыл әкімі Ермек Өнербеков, ауылдық қоғамдық кеңестің төрағасы Садық Үркімбаев, зейнеткер Дина Әзімшайыкова, еңбек ардагері Нұршан Оматаев, ауылдық қоғамдық кеңес мүшесі Ғалымжан Жұмаділов, ақсақалдар кеңесінің мүшесі Сапарғали Сапаралиев болды, – деді ол.

Осыдан кейін облыс әкімінің бірінші орынбасары Қанат Болатұлы, Әмірәлі Қопабаев, Нұрсейіт Сарбасов, Сәхнара көтеріліп, «Бактакты тарих толқынында» атты кітаптың тұсауы кесілді. Мерекелік шара соңында Бактакты ауылына арналған, жергілікті акын Шұға Смағұлованың сөзіне жазылған «Бақ мекенім – Бактактым» әнін Халықаралық Д.Қонаев қорының вице-президенті Дәулетбек Жанботаев орындады.

Бақбакты ауылында келесі күні де мерекелік шара жалғасын тауып, ұлттық ат спорты – бөйге жарысы өтті. Тай бөйге бойынша III орынға желтораңғылық Руслан Игняевтің «Актангер» есімді тайы тұрақтаса, II орынды Береке ауылынан Мәди Шормановтың «Қызқара» тайы, жүлделі I орынды бақбактылық Дархан Бұлдыбаевтың «Миллион» атты тайы ұтты. Топ жарған тұлпардың иесіне квадриол қарту етті.

Ал топ бөйгеді ІІІ орыннан Беріктаc ауылынан келген Ұлан Омаровтың «Асылторысы», ІІ орыннан Бақтаы ауылынан Сапарғали Сәтбаевтың «Бекарысы», Жетісу облысынан Жәңгір Нұралиевтің «Белла» тұлпары топ жарып, иесіне автокөлік сыйлады. Аудандық ішкі аламан бөйгедіе Қарай ауылынан Бақытжан Қамзиннің «Тарланкөгі» жүйрік келіп, иесіне темір тұлпар тарту етті. Ал ашық аламан бөйгедіе ІІІ орыннан талдықорғандық Ердәулет Бағдаттың «Жетісу» тұлпары көрініп, екінші болып Тұрар ауылының тұрғыны Иман Рақышевтың «Фердаус» тұлпары келді. Ал Сапарғали Сәтбаевтың «Шалқұйрық» тұлпары жүделі І орыннан көрініп, иесіне автокөлік сыйға тартылды. Айта кетейік, «Шалқұйрықты» жеңіске жетелеген шабандоздар Жамбыл Бөбекбай мен Мерей Гарифуллин болды.

Бәйге соңында кіл мықты атанған шабандоздардың бірі Мерей Гарифуллинмен тілдескенімізде, ол бәйгеден оқ бойы оза шауып, бірінші келетінін сезгенін айтты. Желдей ескен «Шалқұйрығынан» бір сәтке де күмәнданбағанын айтты. Сірә, нағыз шабандоз осылай жауап берсе керек-ті.

Осылайша бақ дарыған Балқаштағы Бақбастың 60 жылдық мерейтойы ел тарихын ұлықтаған, еңбек адамын ардақтаған, ұлттық дәстүрді дәріптеген айтулы сәт болды. Алып жыл тарих үшін бір есеп болғанымен, адам ғұмыры үшін үлкен кезең. Осы уақыт ішінде Бақбақты ауылы талай өзгерісті бастан кешіп, талай ұрпақтың тағдырын тоғыстырды.

**Бақбақты ауылы,
Балқаш ауданы**

ТАҒАЙЫНДАУ

Алматы облысы әкімінің өкімімен Таңат Айдарбеков Кеген ауданының әкімі болып тағайындалды.

Таңат ЕСЕНКЕЛДІҰЛЫ 1971 жылы туған. Білімі жоғары, 1996 жылы Қазақ мемлекеттік аграрлық университетін «Бухгалтерлік есеп, бақылау және өкімшілік-шаруашылық қызметі» мамандығы бойынша және 2017 жылы Қазақстан инженерлі-педагогикалық халықтар достығы университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша тәмамдаған.

Еңбек жолын Балқаш ауданының Бақанас ет комбинатында бастап, әр жылдары «Қуаныш» АҚ есепшісі, Алматы қаласының Әуезов ауданы әкімі аппаратының экономика, кәсіпкерлікті дамыту және қолдау бөлімдерінің бас маманы, Әуезов ауданы әкімі аппаратының бас маманы және осы бөлімнің башысы, Түркісіб ауданы әкімі аппаратының нарық қатынасын дамыту, кәсіпкерлікті дамыту және қолдау бөлімдерінің бастығы, Алматы қаласы Түркісіб, Бостандық аудандары әкімінің орынбасары, Алматы облысы Кербұлақ ауданы әкімінің орынбасары, Алматы қаласы және Алматы облысы бойынша қазынашылық департаментінің башысы лауазымдарын атқарған. 2023 жылдан осы уақытқа дейін Талғар ауданының әкімі болды.

АВТОСПОРТ

ЖАРЫС ЖОЛЫНДА

Іле ауданындағы Sokol International Circuit автодромында Орталық Азияда алғаш рет FIA Central Asia Drifting Cup 2026 drift жарысы өтті. Халықаралық одаға Қазақстан, Қырғызстан, Моңғолия, Өзбекстан және Ресейден келген 20 автошабандоз қатысты. Аталған жарысты Қазақстанның автоспорт федерациясы мен Қырғызстанның автоспорт және жол кәсіпіндігі федерациясы бірлесіп ұйымдастырды.

● Ерзат АСЫЛ —————

Халықаралық шараның ашылу салтанатына Алматы облысы әкімінің орынбасары Ғани Майлыбаев қатысып, автошабандоздарға сәттілік тіледі. Сондай-ақ дрефт кубогының Қазақстанда өтуі еліміз үшін ғана емес, Орталық Азиядағы автоспорттың дамуы үшін де маңызды екенін атап өтті.

«Автоспорттан халықаралық деңгейдегі жарысты Алматы облысында ұйымдастыру – біз үшін үлкен жауапкершілік әрі жаңа тәжірибе. Өңірде спорттық инфрақұрылымды дамытуға, халықаралық жарыстар өткізуге және бұқаралық спортты қолдауға ерекше мән беріледі. Бүгінгі дода – тек спорттық бәсеке ғана емес. Бұл – Орталық Азия елдерінің спортшыларын тоғыстырып, тәжірибе алмасуға, кәсіби шеберлікті шыңдауға және өңірдегі автоспорт мәдениетін дамытуға мүмкіндік беретін маңызды дода», – деді Ғани Майлыбаев.

Ал FIA дрифт комиссиясының төрағасы, жапониялық Коичи Мурата жарысты ұйымдастыруға атсалысқан Қазақстан мен Қырғызстанның автотоспорт федерацияларына, Sokol International Circuit командасына және мамандарға алғыс білдірді.

Үш күнгө созылган додада катысушылар барын салды. Жарыс ережесі бойынша автошабандоздар жоғары жылдамдыкпен жүйіткіп келіп, бұрылыстарды дәл бағындыруы тиіс болды. Алдымен іріктеу кезеңінен өткен кәсіптік мұхтылар кейін жұптық бөсекеде бак сынасты. Ал жарыс алаңындағы жанкүйерлер шабандоздардың шеберлігін тамашалап, дөңгелектен шыққан көк түтін мен құлақ тұндырар көлік үнінен керемет әсер алды. Тіпті, жиналған жұрт дрефт көліктерін жақыннан көріп, көлік тізгіндеген спортшылармен тілдесіп, қолтаңба алды. Ал автодром аспанында Қазақстан, Кыргызстан және FIA туын ұстаған парашютшілер өнер көрсетті.

Жарыстың ең тартысты сәті финалда болды. Дрифт кезінде қазақстандық Олег Хридоочкин мінген көліктің рөлінің гидравликалық күшейткіші істен шықты. Ереже бойынша төрешілер ақауды қалпына келтіруге бес минут қана уақыт берді. Бірақ механиктер оны жөндеп үлгерген жоқ. Соған қарамастан Хридоочкин жарыс жолына шығып, халықаралық доданың жеңімпазы атанды.

Осылайша дрифт жарысының бас жүлдесін Nissan 200SX көлігін тізгіндеген Олег Хридоочкин иеленді. Екінші орынды Nissan 350Z көлігімен Михаил Пак, үшінші орынды Nissan 200SX көлігімен Александр Бочкарев алды. Үш жүлдегер де – қазақстандық спортшылар. Жеңімпазға – 6,5 млн теңге, екінші орын иегеріне – 4,5 млн теңге, үшінші орын алған пилотқа 3,5 млн теңге ақшалай сыйақы табысталды.

Іле ауданы

ҚАПЕЗ БАЙҒАБЫЛҰЛЫ – 130

Кеген ауданының Тоғызбұлақ ауылында қазақтың көрнекті әнші-композиторы, ақын, ағартушы, ел руханиятына өлшеусіз үлес қосқан Қапез Байғабылұлының 130 жылдығына орай екі күнге созылған ауқымды шара ұйымдастырылды. Ең алдымен Тоғызбұлақ ауылдық Мәдениет үйінде «Бұлбұл құстай сайраған бұл Қапездің әні еді» атты дәстүрлі әншілердің 1 республикалық байқауының ашылу салтанаты өтті.

● Дәурен ӘБҮТӘЛІПОВ

Кеген ауданы әкімінің орынбасары Кеңес Қабылбеков, белгілі ғалым, өнер зерттеушісі, филология ғылымының кандидаты Сағатбек Медеубекұлы, Қазақстанның Халық әртісі, дәстүрлі әнші Рамазан Стамғазиев, дәстүрлі әншілер Тілеулес Құрманғалиев, Нұржан Жанпейіс, әнші Ұлту Қабаева, «Өлке тынысы» ЖШС директорының кеңесшісі, ақын Кәдірбек Құныпияұлы байқау қатысушыларына ақжарма тілектерін білдіріп, сәттілік тіледі.

Ұлттық өнерді ұлықтап, дәстүрлі әннің құдіретін дәріптеген байқауға еліміздің әр өңірінен 18-25 жас аралығындағы 23 дәстүрлі әнші бақтарын сынауға келді. Бұл дода жас өнерпаздардың шеберлігін шыңдап қана қоймай, Қапез мұрасын кеңінен насихаттап, дәстүрлі ән өнерінің сабақтастығын жалғастыруға бағытталған тағылымды шара екені сөзсіз. Сондай-ақ бұл күні ауданның білім беру ұйымдарындағы ұстаздар арасында волейболдан аудан біріншілігі ұйымдастырылды. Жарыстың басты мақсаты – бұқаралық спортты дамыту, ұстаздар арасында салауатты өмір салтын қалыптастырумен қатар, әріптестік ынтымақтастықты нығайту және жас ұрпаққа үлгі боларлық белсенді өмір салтын дәріптеу. Волейбол бөсекесінде ұстаздар командалық бірлік пен ұйымшылдықтың жарқын үлгісін көрсетті. Әр ойын тартысқа толы болып, жеңіске деген жігер мен спорттық рух айқын сезілді. Мерейтой аясында 2012-2014 жылдары туған жасөспірімдер арасында дзюдодан аудандық жарыс өткізіліп, спортшылар бозкілемде белдесті. Олар өздерінің ептілігі мен күш-жігерін, төзімділігі мен спорттық шеберлігін паш етті.

Кешқұрым көпшілік Тоғызбұлақ ауылдық Мәдениет үйін бетке алды. Залда ине шаншар орын болмады. Мұнда Қапез мұрасын зерттеуші, журналист Салтанат Бакееваның «Халқым деген Қапез...» атты деректі фильмі көрсетілді. Сондай-ақ Кеген халық театры режиссер Аршын Нұрбақыттың «Қапез. Асау заман. Арыстардың қилы тағдыры» спектаклін сахналады. Шара соңы ауыл стадионында облыстық «Алатау әуендері» концерттік ұйымының және аудан өнерпаздары дайындаған гала-концертке ұласты.

Мерейтойдың екінші күні Мәдениет үйінде «Бұлбұл құстай сайраған бұл Қапездің әні еді» атты дәстүрлі әншілердің ән байқауымен басталды. Өнер додасына Қазақстанның Халық әртісі, профессор, қазақ дәстүрлі ән өнерінің көрнекті өкілі Рамазан Стамғазиев, Мәдениет саласының

ХАЛҚЫМ ДЕП СОҚҚАН ЖҮРЕГІ

үздігі, халықаралық байқаулардың лауреаты Тілеулес Құрманғалиев, Мәдениет саласының үздігі, «Ерен еңбегі үшін» төсбелгісінің иегері Шолпан Даржанова, дәстүрлі әнші, ҚР еңбек сіңірген қайраткері, профессор Нұржан Жанпейісов, дәстүрлі әнші, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Еркін Шүкіманов сынды майталман мамандар қазылық етті.

Күн ұзаққа созылған екі кезеңдік байқаудың қорытындысы бойынша Қапез Байғабылұлының мұрасын насихаттауға қосқан үлесі үшін Арина Кожаяева, Тұрғанбек Абзал, Нұрғали Серікжан, Бекжан Қажыуатұлы, Беделхан Ораз, Қажкен Мұрат, Тұрғанбек Жұлдызайлар Алғыс хат және 50 000 теңгелік сертификатпен марапатталды.

Дәстүрлі ән өкілдері – Шалтабай Алпарұлы, Қалқа Жапсарбаев, Көдек Байшығанұлы, Сәдіғожа Мошанұлы, Рыскелді Сауданұлы, Жакыпберді Солтанбекұлы, Күләй Бектайқызы, Әбен Атамқұлұлы атындағы арнайы жұлделер мен 300 000 теңгенің сертификаты Еламан Бекбатыров, Тәттімбек Айбек, Алмас Көшкінбаев, Лес Ернұр, Сансызбай Аңсаған, Мәдібек Нұрасыл, Жібек Омарқызы, Ернар Доғдырбекұлына табысталды.

Үздік өнер көрсеткені үшін ІІІ дәрежелі диплом және 300 000 теңгеман Шалабай Ұлан, Қыбырай Үміт, Махан Ерасыл марапатталса, Әлдібай Таңжарық пен Асхат Ермұратұлы ІІ дәрежелі диплом, 500 000 теңге ақшалай сертификатпен марапатталды. І дәрежелі диплом және 1 000 000 теңгені Өмірғалы Мадияр еншілесе, байқаудың Бас жұлдесі мен 1 500 000 теңгенің сертификаты Нұртуған Абылайұлына бұйырды.

Мерекелік іс-шара Қапез Байғабылұлы атындағы орта мектепте «Халқым деген Қапез...» атты республикалық кәсіби суретшілердің конкурсымен, «Қапез мұрасы – ұрпаққа аманат» атты кітап көрмесінің ашылуымен жалғасты. Бұл күні білім ордасында ағартушының өмірі мен мұрасын жас ұрпаққа кеңінен танытатын сыныптың ашылу салтанаты өтті. Оған Сары би Бозымұлының ұрпақтары мұрындық болып, демеушілік танытқан. Тағылымды шараға облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Әнуар Үмбеталиев, аудан әкімінің орынбасары Кеңес Қабылбеков, зиялы қауым өкілдері мен Қапез бабаның ұрпақтары қатысты.

Арнайы жасақталған сыныптан Қапез Байғабылұлының өмір жолы, шығармашылық мұрасы мен ағартушылық қызметіне қатысты

құнды деректер мен мәліметтерді өнер зерттеушісі, филология ғылымының кандидаты Сағатбек Медеубекұлы таныстырды. Құрметті қонақтар баба рухына тағзым жасап, мектеп ауласына ағаш көшеттерін отырғызды.

Мұнан соң дүйім жұрт Тоғызбұлақ ауылының орталық алаңындағы облыс әкімінің қолдауымен ұйымдастырылған мәдени-көпшілік шараға куә болды. Алғашқы құттықтау сөз алған облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының басшысы Әнуар Үмбеталиев облыс әкімі Шыңғыс Сайранұлының және ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің құттықтауын жеткізді.

– Құрметті жерлестер! Қадірменді зиялы қауым! Қапез Байғабылұлының 130 жылдығы құтты болсын! Алматы облысының әкімі Шыңғыс Сайранұлының ыстық ықыласын жеткізуге рұқсат етіңіздер! Өткенге құрмет көрсету азаматтық борышымыз екені баршамызға мәлім. Әнші, композитор, Алаш рухты ақын, ағартушы Қапез Байғабылұлының 130 жылдық мерейтойы – тағылымы өте терең, мазмұны мол тарихи шара. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев патриотизм төл тарихымыз бен шыққан тегімізді терең танудан басталады деп атап өткен болатын. Алаш рухты азаматтарымызды келер ұрпаққа дәріптеу – баршамыздың ортақ міндетіміз, – дей келе Қапез Байғабылұлының немересі Әділбек Нұржігітұлы мен шөбересі Динара Ерденқызының иығына камзол жауып, ықылас гүлін табыстады. Сондай-ақ «Халқым деген Қапез...» атты суретшілер байқауының жеңімпаздары мен әділқазылар алқасын ұлттық өнер мен мәдениетті дәріптеуге қосқан еңбегі үшін Алғыс хаттармен марапаттады. Кәсіби суретшілер байқауында ІІІ орын мен 750 000 теңгенің сертификаты Асқар Нұрболатқа табысталды. ІІ дәрежелі диплом және 1 000 000 теңгенің сертификаты Қанатбек Амангелдіұлына бұйырды. І дәрежелі диплом мен 1 250 000 теңгенің сертификатын Еркін Базарғалиұлы алды.

Қапез Байғабылұлының өмірі мен шығармашылық мұрасын зерттеуге елеулі үлес қосқан ғалымдар Тұрғанжан Әбеуұлы, Жомарт Құдайбергенұлы, Рашид Ешенұлы, Бағлан Жолдасқызы, Еркін Иманғазыұлы, Ертай Жомарт Нұржұма Орысбайұлы, Ертай Нұрбекұлы, Ақайдар Анарғалиұлы, журналистер Жанар Оразымбетқызы, Салтанат Бакеева, Нұрлан Қалқа, Қапез Байғабылұлы туралы поэтикалық туындылардың жабық бәйгесінің жеңімпаздары Алмас Ахметбек, Ерғожа Тілепбердиев, Мұрат Шаймандар марапатталды.

Кеген ауданы әкімінің орынбасары Кеңес Қабылбеков Қапез Байғабылұлының 130 жыл толуына орай жоспарланған мәдени-көпшілік және спорттық іс-шараның жоғары деңгейде өтуіне атсалысқан бірқатар азаматқа аудан әкімінің Алғыс хатын табыс етіп, сый-сияпат көрсетті.

Осылайша, екі күндік мерейтой өз мәресіне жетті. Шара соңында баба рухына Құран бағышталып, ас берілді.

Кеген ауданы

ТАБИҒАТ – ТАЛБЕСІГІМ!

Карасай ауданының тұрғыны Айшам Нурузованың жер өңдеуге деген сүйіспеншілігі оған қан арқылы дарыған десек те болады. Анасы жағзынан атасы Илахун Көккөз Қытайда бақ отырғызған базбан болыпты. Сонымен қатар әкесі Тұрсын мен анасы Аминям оған мінезі болаттай берік, ұйымдастырушылық қабілеті мол болған нағашы әжесінің есімін берген. Осылардың бәрі айналасын көгалдандыруға құштар болып, туған жерге деген сүйіспеншілігін ұрпағына жеткізіп жүрген кейіпкеріміздің өмір жолын айқындаған.

● Қуат ҚАЙРАНБАЕВ

– Осыдан жиырма жылдан астам уақыт бұрын Карасай ауданынан бір гектар жер сатып алдым. Біртіндеп сол жерде тәлімбақ қалыптасты, – дейді Айшам. – Жер телімі кәдімгі иен далада орналасқан еді, онда тек қурай өсетін. Үй де, жарық та, су да, жол да жоқ болатын. Ағаш көшеттерін күтіп-баптау үшін Алматы қаласынан балаларыммен бірге осында келетінмін. Кейін осы жерге үй салып, осында тұруды ұйғарды. Осылайша біртіндеп фермерлік үй тұрғыздық, жарық тарттық, өз құдығымызды бұрғылап, көшетхана жасадық. Біраз уақыттан кейін тағы төрт гектар жерді жалға алдым, кейін 11 гектар жерді сатып алдым. Осылайша нелігімді кеңейттім. Әрине, оңай болған жоқ. Бірақ еңбеккорлық пен төзімділіктің арқасында қиындықтарды еңсеріп, арманыма жеттім.

Тәлімбақ «Алматы – Бішкек» төменгі тасжолының маңында, Қаскелең қаласының қарсы бетінде орналасқан. Мұнда өсімдіктің түр-түрін кездестіруге болады. Бәрі де бір-біріне тең, сап түзеген сарбаздардай қатар-қатар өсіп тұр. Мұнда емен, қайың, шырша, қарағай, арша, шаған, талшын көшеттері бар. Қытайдан, Қырғызстаннан, тіпті Голландиядан әкелінген ағаштар да жайқала өскен. Алайда қазір мұнда

импортты алмастыруға басымдық беріліп, осы өңірге жақсы жерсінген, қуаңшылық пен аязға төзімді ағаштарды көбейтуге көңіл бөлінуде. Әсіресе, аршаға және көпшіліктің көңілінен шыққан көлденен әрі тік өсетін аршаларға ерекше мән беріліп отыр. Олардың құндылығы

Базбан бақыты

– бактериялар мен саңырауқұлақтарды жоятын фитонцидтерді көп бөледі. Сонымен қатар олар күтімді көп қажет етпейді, ыстыққа да, аязға да төзімді.

Мұнда біржылдық және көпжылдық, бақша және бөлме гүлдерінің теңізін де көруге болады. Сондай-ақ жеміс ағаштары, жидек дақылдары, соның ішінде долана, шетен, шәңгіш, бүлдірген, таңқурай да бар. Айшам Нурузованың қолы жеңіл, жүрегі мейірімді. Сондықтан оның баптаған өсімдіктерінің бәрі дерлік жерсініп, жайқалып өсіп, көбейіп келеді.

Бұл талантты әрі еңбеккор әйелдің иелігінде мамық шашпайтын теректердің де орны ерекше. Оларды отырғызудың аллергиядан зардап шегетін адамдар үшін маңызы зор. Сонымен бірге мұндай ағаштар ауаның газдануын азайтады. Бұл көлік қозғалысы қарқынды ірі елдімекендер үшін аса құнды. Пішінін жоғалтпай өсетін, қарағаштар да өзіндік ерекшелігімен көзге түседі. Оларды үнемі қырқып отырудың қажеті жоқ. Сондықтан мұндай ағаштарды автожолдардың бойына да батыл отырғызуда болады. Олар жол белгілерін жауып қалмайды әрі көліктердің қозғалысына кедергі келтірмейді.

Кейіпкеріміздің қарағашқа деген ықыласы да бөлек. Оның айтуынша, бұл – аязға да, аптап ыстыққа да бірдей төтеп бере алатын ең төзімді әрі күтімді көп қажет етпейтін ағаш. Сондықтан қарағаш су тапшылығы бар шөлді және шөлейтті аймақтар үшін аса бағалы.

– Ағаш көшеттерін өсіру, оларды отырғызу – оңай еңбек емес, – дейді Айшам Нурузова. – Бетің күнге күйеді, қолың қатайды. Бірақ тағы бір игі іс атқарғанына жаның қуанады. Сұрыптарды тандау әрбір нақты жердің жағдайына байланысты. Сондай-ақ белгілі бір аумақты көркейту үшін

ландшафтық дизайн тұрғысынан неғұрлым сауатты шешімдер ұсына аламын.

Барлық қиындық пен қуанышты Айшам Тұрсынқызымен бірге жұбайы Сағындық Нарұзбаев және аяулы балалары Ілнара, Иминжан, Дильназ бөліседі. Ол кәсібін бастаған кезде балалары әлі кішкентай еді. Кейін олар ер жетіп, ата-анасына немере сүйгізді. Олар – Сафия, Әмір, әжесінің құрметіне Айшам деп аталған немересі және Сара. Енді немерелері де жер өңдеуге қызығушылық танытып жүр. Мәселен, Әмір қонаққа келгенде, бірден өзінің тырмасын, күрегін, су сепкішін іздей бастайды. Әжесіне көмектескісі келеді. Ол әжесін ұйғыр тілінде еркелетіп «мома» деп атайды. Осылайша жерді көгалдандыратын жаңа ұрпақ өсіп келеді. Олар еңбектің шынайы қадірін, жасыл желек өсірудің қаншалықты қиын екенін біледі.

– Қазақстанның солтүстігіндегі Ақмола облысының танымал курорттық аймағы орналасқан Зеренді ауылында маған орман өсіру үшін 17 гектар жер бөлінді, – деп жоспарымен бөлісті кейіпкеріміз. – Бұл Көкшетау қаласынан шамамен 50 шақырым жерде. Сол аумаққа Сібір қарағайларын, шыршаларды, қайындар мен шетендерді отырғызғым келеді. Қазір осы жер теліміне арналған көшеттерді дайындап жатырмын. Бұл ретте адамдарды жалдамай, барлығын өз күшімнен атқаруға тырысамын. Өйткені біз отбасылық мердігерлікке көштік. Балаларым мен немерелерім көмектеседі. Оларды еңбекке баулып, ағаш құпияларын түсіндіремін. Мен үшін балаларым мен немерелерімнің анасы мен әжесінің немен айналысатынын көріп, түсінгені маңызды. Бірде ұлым бұл көбіне ақысы төленбейтін азапты еңбек екенін айтты. Бірақ мені елдімекендерді көркейтетін, көмірқышқыл газын сіңіріп, ауасы қатты ластанған ортада аса бағалы отіріп бөлетін ағаштардың көптеп өсіп-өнуі қуантады. Меніңше, адамның жер бетінде өмір сүріп, өткеннен кейін қалдыратын ең әдемі әрі маңызды ізі де – осы.

Карасай ауданы

ЖҰМАБАЙ ЖАДРИН – 100

ҰСТАЗ ҰПАҒАТЫ ҰМЫТЫЛМАЙДЫ

Қазақ даласында елдің ертеңін ойлап, ұрпақ тәрбиесіне ғұмырын арнаған ұстаздар мен ағартушылардың еңбегі ешқашан ұмытылмайды. Сондай өнегелі өмір иелерінің бірі – Жұмабай Жадрин. Биыл еліне еңбегі сіңген ардақты азаматтың туғанына 100 жыл толып отыр.

Жұмабай Жадрин – саналы ғұмырын білім беру саласына арнап, талай жастың жүрегіне білімнің шырағын жаққан ұлағатты ұстаз. Оның өмір жолы тағылымға толы. Одан адал еңбек пен ізденістің, халыққа қызмет етудің жарқын үлгісін көреміз.

Жұмабай Жадриннің есімі Жамбыл ауданы білім саласының тарихымен тығыз байланысты. Ұстаздық қызмет атқара жүріп, ол жас ұрпақтың саналы білім алып, тәрбиелі азамат болып қалыптасуына ерекше көңіл бөлді. Өз ісіне жауапкершілікпен қарап, шәкірттеріне тек білім беріп қана қоймай, елін, жерін сүйеге, үлкенді құрметтеуге, еңбекқорлыққа тәрбиеледі.

Ардақты ұстаздың ел болашағы үшін атқарған еңбегінің бірі – Үңгіртас елдімекеніндегі мектеп-интернаттың қалыптасуы мен дамуына қосқан үлесі. Ауыл балаларының білім алуына жағдай жасау, олардың тәрбиесі мен оқуына көңіл бөлу сол кезең үшін аса маңызды міндеттердің бірі еді. Осы бағыттағы қажырлы еңбегі оның елге деген жанажырлығын, ұстаздық парызына адалдығын аңғартады.

Жұмабай Жадриннің өмірі мен еңбек жолы туралы кейінгі ұрпаққа тағылымды деректер қалды. Ол Тұрсынбек Ешенқұловтың «Ғибратты ғұмыр» атты еңбегінде кеңінен баяндалып, тұлғаның өмір жолы мен адамдық болмысы кеңінен паш етілді.

Ұстаздың өнегелі жолын насихаттау мақсатында Жамбыл аудандық кітапханасында мекеме директоры Аяужан Сәдуақасованың бастамасымен, Қарғалы ауылдық кітапханашыларының ұйымдастыруымен «Ғибратты ғұмыр» атты ұлағат иесінің ұрпақтарымен кездесу кеші өтті. Іс-шараға Жұмабай Жадриннің ұлы Бейбітжан Жадрин, қыздары Гүлмира Жадрин, қарындасы Кенжегүл Жадырақызы және ауданның зиялы қауым өкілдері, кітапхана қызметкерлері мен оқырмандар қатысты. Кеш қонақтары тұлға туралы естеліктерімен бөлісіп, оның адамгершілік қасиеттері мен елге жасаған қызметі жайлы сыр шертті.

ТӘРБИЕ

Бала – болашағымыз!

«Тәрбие – талбесіктен» дейді дана халқымыз. Бүгінгі бала – ертеңгі елдің тізгінін ұстайтын азамат. Сондықтан оны білім мен ізгілікке, жауапкершілік пен адалдыққа тәрбиелеу – баршаға ортақ міндет.

Осы бағытта Жамбыл ауданындағы 63 білім беру ұйымында жүйелі тәрбие жұмыстары жүргізілуде. Ауданда 40 мыңға жуық оқушы білім алады. Олардың сапалы білім алуымен қатар, қауіпсіздігіне, рухани-адамгершілік тәрбиесіне, құқықтық мәдениетіне, шығармашылық және спорттық қабілеттерін дамытуға ерекше мән берілуде. Тәрбие жұмысы бір күндік науқанмен шектелмей, жыл бойы жүйелі түрде жүзеге асырылып келеді. Соның бір көрінісі – білім беру ұйымдарында өткен «Ата-ана, мектеп және бала: қауіпсіздік үшін бірге» тақырыбындағы ата-аналар жиналысы. Мұндай жиындардың басты мақсаты – балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, ата-ананың жауапкершілігін арттыру және мектеп пен отбасы арасындағы ынтымақтастықты нығайту.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев айқындаған «Заң мен тәртіп», «Таза Қазақстан», «Адал еңбек» қағидаттары «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы аясындағы жұмыстың маңызды бағыттарына айналды. Занды құрметтеу құқықтық мәдениетті, тазалық пен ұқыптылық – табиғатқа жауапкершілікті, ал адал

еңбек табандылық пен еңбекқорлықты қалыптастырады.

Ата-аналар жиналысында бала қауіпсіздігіне қатысты өзекті мәселелер кеңінен талқыланды. Оған полиция, денсаулық сақтау, төтенше жағдайлар, ішкі саясат және қаржылық қауіпсіздік салаларының өкілдері қатысып, қоғамдық орындардағы қауіпсіздік, жол қозғалысы ережелері, цифрлық ортадағы қауіп-қатер, интернет мәдениеті, психологиялық әл-ауқат және құқықтық сауаттылық бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

Бүгінгі таңда бала қауіпсіздігі мектеппен ғана шектелмейді. Бала үйде, көшеде, қоғамдық ортада және виртуалды кеңістікте де қауіпсіз болуы тиіс. Сондықтан ата-ананың баламен ашық сөйлесуі, оның достық ортасына, бос уақытына, қызығушылығы мен көңіл-күйіне назар аударуы аса маңызды. «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсін» деген халық даналығы ата-ананың жеке үлгісінің бала тәрбиесіндегі орнын айқындайды.

Баланың бос уақытын тиімді ұйымдастыру да – тәрбие жұмысының маңызды бағыты. Осы мақсатта аудан мектептерінде оқушыларды спорттық

Кеш барысында оқушылар ұстазға арналған өлеңдерін оқып, ән айтып, күй орындап, тағылымды шараның көркін келтірді. Бұл аға ұрпақтың өнегесін кейінгі буынға жеткізудің, ел тарихында із қалдырған азаматтарды ұлықтаудың жарқын көрінісі болды.

Уақыт өтеді, ұрпақ жаңарады. Бірақ ел үшін еңбек еткен азаматтардың есімі халық жадында мәңгі сақталады. Жұмабай Жадриннің де өнегелі өмірі мен ұстаздық жолы – кейінгі ұрпаққа қалдырған өшпес мұрасы.

Гүлназ ЕСЕБАЕВА,
Қарғалы ауылдық кітапханасының меңгерушісі
Жамбыл ауданы

секцияларға, шығармашылық және пәндік үйірмелерге, өнер мен ұлттық құндылықтарды дәріптейтін бағыттарға тартуға басымдық берілуде. Пайдалы іспен айналысқан бала өз қабілетін дамытып, тәртіпке, еңбекке және ізденіске үйренеді.

Бала тәрбиесінде мектеп пен ата-ананың өзара түсіністігі мен бірлескен еңбегі ерекше маңызды. Мектеп білім мен тәрбие берсе, ата-ана оның үйдегі жалғасын қамтамасыз етеді. Екі тараптың тәрбиелік ұстанымдары үйлескенде ғана баланың тұлға болып қалыптасуына оң әсер етеді.

Жамбыл ауданындағы білім беру ұйымдарында атқарылып жатқан жұмыстардың түпкі мақсаты – білімді, қауіпсіз ортада тәрбиеленген, занды құрметтейтін, еңбекке адал, елін сүйетін, адамгершілігі мол ұрпақ қалыптастыру.

Сондықтан бала тәрбиесін бір-бірімізге ысырып қоймай, ортақ жауапкершілікпен атқаруымыз қажет. Бала қауіпсіз болса, отбасы тыныш, отбасы берік болса, қоғам тұрақты. Ұрпақ тәрбиесі – ұлт алдындағы мәңгілік парыз. Ал балаға жасалған қамқорлық – елдің ертеңіне жасалған ең маңызды инвестиция.

Эльмира ҚЫСТАУБАЕВА,
Жамбыл аудандық білім
бөлімінің тәрбие әдіскері

дұрыс. Малмен жұмыс істеген кезде тазалық пен жеке гигиена ережелерін сақтау да адам денсаулығын қорғауға көмектеседі.

Малдың аса қауіпті ауруларға шалдығуының алдын алуға вакциналаудың орны ерекше. Екпе жануарлардың белгілі бір инфекцияларға қарсы иммундық қорғанысын қалыптастыруға көмектеседі. Ауру бір күнде пайда болуы мүмкін, ал алдын ала жүргізілген профилактикалық шаралар малды ғана емес, шаруашылықты да үлкен шығыннан қорғауға мүмкіндік береді.

Ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіру де – ветеринариялық қауіпсіздіктің маңызды бөлігі. Әрбір малдың жеке нөмірі мен тіркеу мәліметтерінің болуы оның қай шаруашылыққа тиесілі екенін, қандай ветеринариялық шаралардан өткенін бақылауға мүмкіндік береді. Бірдейлендірудің тағы бір пайдасы ауру анықталған жағдайда ветеринариялық мамандарға ауру малмен байланыста болған жануарларды анықтап, қажетті шараларды жылдам жүргізуге мүмкіндік береді.

Малдың амандығы – ауылдың берекесі. Ал оның негізі – алдын алу, жауапкершілік және ветеринариялық талаптарды сақтау.

Айғаным ӘБУБЕКОВА,
Алматы облысы ветеринариялық стансасының
эпизоотолог-маманы

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ

Тұтас бір қоғамда тіршілік етіп отырған соң ондағы қарапайым адамдар белгілі бір әдепке сай қарым-қатынас жасайтыны белгілі. Ал күнделікті қызметінде тұрғындардың түрлі уәжіне құлақ асып, олардың мәселелерімен айналысатын мемлекеттік қызметшілерге тиісті әдеп нормаларын сақтау – басты міндет.

Әдеп кодексінің маңызы неде?

Мемлекеттік қызметшілердің басты ережесі саналатын Әдеп кодексі Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдептілік нормаларын және мінез-құлық қағидалары оған әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Жарлығымен бекітілген. Бұл кодекс мемлекеттік қызметкерлердің қызметтегі және күнделікті өмірдегі жүріс-тұрыстарының жаңа стандартын белгілейді. Негізінен мемлекеттік қызметшілер жұмыс уақытынан бос уақыттарында да Әдеп кодексін қатаң ұстануы міндетті. Демек қызметкер барынша сыпайы, өзінің лауазымдық артықшылығын жеке басының пайдасы үшін қолданбайтын, адал, кез келген сәтте сабырлы, ұқыпты болғаны жөн. Сондай-ақ мемлекеттік қызметшілердің жеке өмірінде де аңдап басып, өз ісімен өзгеге үлгі болуды естен шығармағаны абзал. Олардың күнделікті міндеті қарапайым адамдармен қарым-қатынас жасау арқылы жүзеге асырылатынын ескерсек, мемлекеттік қызметшіге кәсіби біліктілігімен қатар адамгершілік қасиеттер де ауадай қажет. Қалай десек те, мемлекеттік қызметшінің күнделікті өмір салты тиісті заң талаптарына толық сай болғаны дұрыс.

Әдеп кодексі бүгінгі таңдағы мемлекеттік қызметшінің жеке бет-бейнесін көрсететін айна екенін ұмытпауымыз қажет. Сондықтан әрбір мемлекеттік қызметші қызметтік әдепті сақтау үшін барлық қажетті шараларды қолдануы тиіс. Ал қоғам мемлекеттік қызметшіні өз күш-жігерін, білімін және атқарып отырған кәсіби қызметіндегі тәжірибесін сала отырып, өз Отанына – Қазақстан Республикасына қызмет ететіндігіне сенуі қажет.

Айнұр НҮРЕКИНА,
ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі Алматы облысы бойынша департаменті мемлекеттік қызмет саласындағы бақылау басқармасының бас маманы

Қазақстандағы міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі жұмыс істейтін азаматтарға әлеуметтік тәуекел туындаған кезде өзге де әлеуметтік қамсыздандыру нысаны ретінде қарастырылған. Жұмыс берушілер қызметкерлері үшін Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан әлеуметтік аударымдар жүргізеді. Ал ҚР Әлеуметтік кодексінде көрсетілген жағдайлар туындаған кезде жүйеге қатысушы тиісті әлеуметтік төлем алуға құқылы.

Әлеуметтік төлемдерді алу қауіпсіздігі

Алайда әлеуметтік төлемдерге қатысты ақпарат көбейген сайын азаматтарды алдауға бағытталған жалған ұсыныстар да кездеседі. Әлеуметтік желілерде «Төлемді рәсімдеп береміз», «Бала күтіміне байланысты төлемді ұзартамыз», «Жұмыссыздық бойынша төлем шығарып береміз» деген жарнамалар тарауда. ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі азаматтарды мұндай ұсыныстарға сақтықпен қарауға шақырады. Әлеуметтік төлемді алу үшін әлеуметтік желідегі делдалардың көмегіне жүгінудің қажеті жоқ. Оның тәртібі Әлеуметтік кодексте нақты белгіленген.

Қор мәліметінше, 2026 жылғы қаңтар-тамыз айларында 1 млн 64 мың адамға әлеуметтік төлем берілген. Төлемдердің жалпы сомасы шамамен 527 млрд теңгені құрады. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі алты әлеуметтік тәуекел бойынша төлем қарастырады. Олар – еңбекке қабілеттілігінен айырылу, асыраушысынан айырылу, жұмысынан айырылу, жүктілік және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты кірістен айырылу, сондай-ақ бала бір жарым жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты кірістен айырылу жағдайлары. Бұл ретте, әлеуметтік төлемнің әр түріне қойылатын талаптарды білу маңызды.

МӘСК төлем алу үшін қажетті ақпаратты тексеруге және қажет болған жағдайда қосымша мәлімет сұратуға құқылы. Құқықтық органдар мен қор жалған еңбек қатынастары рәсімдеу фактілерін де анықтап отыр. Сондықтан біреудің кеңесімен жалған жұмысқа орналасуды рәсімдеу, шындыққа сәйкес келмейтін мәлімет беру, сондай-ақ жалған құжат ұсыну азаматтың өзіне қиындық тудыруы мүмкін.

Егер әлеуметтік төлемді заңсыз алу фактісі анықталса, төленген қаражат заңда белгіленген тәртіппен қайтарылуы мүмкін. Ал төлем алу үшін әдейі жалған мәлімет беру алаяқтық ретінде бағалануы ықтимал. Мысалы, 2025 жылғы еліміздің 12 өңірінде әлеуметтік төлемдерді заңсыз алуға

байланысты 30-дан астам қылмыстық іс қозғалған. Оның ішінде бес өңірде 7 сот үкімі шығарылған. Тергеу барысында азаматтардың Instagram және басқа да әлеуметтік желілердегі жарнамаларға сеніп, заңсыз төлем алу схемаларына тартылғаны анықталған.

Әлеуметтік төлемді рәсімдеу сылтауымен бөгде адамдар жеке және қаржылық мәліметтерді сұрауы мүмкін. Сондықтан жеке куәлік деректерін, банк картасының нөмірін, банкке қатысты құпия ақпаратты, SMS арқылы келген кодтарды, ЭЦҚ-ға қатысты құпия мәліметтерді және басқа да жеке деректерді бөтен адамға беруге болмайды.

Әлеуметтік төлемді алу үшін әлеуметтік желідегі «делдалға» ақша төлеудің де қажеті жоқ. Егер біреу «Төлемді тез рәсімдеп беремін», «Төлемді ұзартып беремін» немесе «Кепілдікпен шығарып беремін» деп ақша не жеке деректер сұраса, мұндай ұсынысқа сенбеген жөн.

Аталған әлеуметтік төлемдер туралы ақпаратты тек ресми дерек-көздерден алған дұрыс. Қажетті мәліметтерді ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің кордың ресми ақпарат жүйелерінен және egov.kz цифрлық үкімет порталынан тексере аласыз.

Қосымша сұрақтар бойынша 1414 Бірыңғай байланыс орталығына хабарласуға болады. Министрлік те азаматтарға әлеуметтік қолдау шаралары туралы ақпаратты ресми ресурстардан тексеруге кеңес береді.

Ең бастысы, әлеуметтік желілердегі жарнама мен ресми ақпаратты ажырата білу қажет. Қордан төленетін әлеуметтік төлемдер – Әлеуметтік кодексте көрсетілген тәуекелдерге азамат тап болған кезде алатын әлеуметтік қолдау. Оны алу үшін делдал іздеудің немесе біреуге ақша төлеудің қажеті жоқ.

Өз құқығыңызды біліңіз, ақпаратты ресми дереккөзден тексеріңіз және жеке деректеріңіздің құпиялығын сақтап, бөгде адамдарға бермеңіз.

Алматы облысы бойынша
«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ филиалы

МАМАН МІНБЕРІ

Екпе аурудан қорғайды

Мал шаруашылығымен айналысатын әрбір азамат үшін малдың дені сау болуы шаруашылықтың берекесі мен тұрақты табысының негізі. Алайда мал арасында таралатын жұқпалы аурулар бір шаруашылықпен шектелмей, көрші ауылдарға және басқа да мал қораларына таралуы мүмкін. Сондықтан әрбір мал иесі аурудың алдын алу шараларына жауапкершілікпен қарауы қажет.

Бруцеллез – жануарлар арасында таралатын, адамға да жұғуы мүмкін қауіпті ауру. Ауру көбіне мал өнімдерімен және ауру малмен байланыс кезінде таралуы мүмкін. Бруцеллездің алдын алу үшін малды ветеринариялық мамандарға тұрақты түрде тексертіп отыру қажет. Мал сатып алған кезде оның ветеринариялық құжаттарына мән беріп, белгіленбеген жерден немесе тексерілмеген малды табынға қоспаған жөн.

Мал арасында түсік тастау, әлсіз төлдеу немесе басқа да күдікті жағдайлар байқалса, оны жасырып қалмай, ветеринариялық маманға хабарлау керек. Сондай-ақ сүтті міндетті түрде термиялық өндеуден өткізіп пайдаланған

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Алматы облысының әкімдігі
Меншік иесі: «Өлке тынысы» ЖШС

Директор:
Ерлан ЖҰРЫНБАЕВ

Бас редактор:
Қуаныш ТҮНҒАТАР

Бас редактордың
бірінші орынбасары:

Алма ЕСЕНБАЙ

Бас редактордың
орынбасары:

Болат МӘЖИТ

Жауапты хатшы:

Шолпан НҰРЖАУОВА

Веб-сайт
редакторы:

Алтынай СЕЙІТКЕН

МЕНШІКТІ ТІЛШІЛЕР:

Жамбыл ауданы – Серік САТЫБАЛДИЕВ	8 701 254 97 55
Қарасай ауданы – Қуат ҚАЙРАНБАЕВ	8 701 347 60 32
Талғар ауданы – Құтмағамбет ҚОНЫСБАЙ	8 702 488 56 12
Еңбекшіқазақ ауданы – Құралай МҰРАТҚЫЗЫ	8 700 573 30 11
Ұйғыр ауданы – Анар ДҮЙСЕНБАЙҚЫЗЫ	8 702 213 95 83
Кеген ауданы – Дәурен ӘБУТӘЛПОВ	8 777 218 63 25
Райымбек ауданы – Ақерке БИЖАН	8 771 847 37 26

ЖАРНАМА БӨЛІМІ:

Жайһар АМАНГЕЛДИЕВА	8 708 210 95 71
alatau_jarnama@mail.ru	8 707 688 17 41

Жарнама, хабарландырудың мазмұны мен мәтініне
тапсырыс беруші жауапты.

Газет облыстың
бөлінуіне байланысты жаңадан тіркеліп,
2022 жылдың 3 қыркүйегінен
Қонаев қаласынан шығады

Жарияланған мақала авторларының
пікірлері редакция қозқарасын
білдірмейді

«Алатау арайы» газетінде жарияланған
материалдарды көшіріп басу үшін
редакцияның жазбаша рұқсаты керек

Газеттегі кейбір суреттер ғаламтордағы
ашық дереккөздерден алынады

Газет атқасына уш рет –
сейсенбі, бейсенбі, сенбі
күндері шығады

Суреттердің сапасы үшін
редакция жауап береді.

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму
министрлігінің Ақпарат комитетінде 2024 жылы 2 ақпанда қайта тіркеліп,
№ KZ22VPY00086933 куәлігі берілген.

Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы

Газет Алматы қаласы, С.Мұқанов көшесі, 223 «В» үйде,
«Алматы – Болашақ» АҚ баспаханасында басылады.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ:

Қонаев қаласы, Достық көшесі, 1.

Тапсырыс – 2213

«Өлке тынысы» ЖШС басылымдарының жалпы таралымы – 12 000,
оның ішінде,
«Алатау арайы» газетінің осы шығарылымының таралымы – 7 823.
Индексі – 64792.

Кезекші редактор: Айжарық КӨПТІЛЕУОВ